

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SAJTÓIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 8 korona — Fél évre 4 korona.
 Negyed évre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Előfizetések a kiadóhivatalhoz küldendők.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Rákóczi-út 565.

Kiadótulajdonos:

GLATTSTEIN ADOLF.

ELŐFIZETÉSI PÉNZEK,
 reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz
 intézendők.
 Nyilvántartási közlemények soronként 50 fillér.
 Hirdetések egyezség szerint.

A sírok fényüzése.

— Halottak napi elmélkedés —

(V.L.) Minden halottak napján két érzellem hullám ütözködik az emberben. Az egyik a megindító a megható a tiszta kegyelet forrásából fakadó érzés, melynek jól csak látni a temetők sirhanijain felgyűlt mécsket, az emberek bánatos kumor hangulatát, a temetőnek koszorus díszét: a másik érzélem már kellemtelen: a kegyeletnek vásári sceneriája, a reklamkegyelet, mely egyre bántóbban és egyre hivallgóbban hirdeti az átlagos ember közönséges színvonalát, kicsinyes gögjtét és stréber ostobaságát. Mert mit tagadjuk, a temetők fényüzésében szinte több az állásig mint a valóság. Nem látjuk-e, hogy a tisztelt házastéli, akinek szerencséje, hogy tovább él, mint az örökletbe költözött hitvese, — akkora vásári zajt üt a halottak napján az ő hivallgó kegyeletéből és olyan krokodilus könnyeket tud előhozni, — az ember nem hisz a szemének, nem hisz a fülének. Hiszen a zokogó hitves, míg az örökletbe költözött itt él vele e szomorú sártekén nem tett egyebet, mint csórt-pörölt, zsörtölődött, sőt egész házi zenébe...ál cselekedett hitves párjával, kit most benépesedvén a temető — oly bangoosan sirat és színes mécsvilágok százait, drága virágok egész halmazát szórja a hideg lántra ahol már nem fáj semmi. Mi ez a mulnak vezeklése? Bűnbocsánat, megalázko-

dás, vagy inkább a parvenü ostoba gögje, aki hivallkodni akar és a maga temetői fényüzésével, mintha mondaná:

— Ezt csináltatok utánam! . . .

És nem is volna semmi hiba, ha a hivallkodásnak ez a felszólítása a közszánalom és némileg a guny özönében fulladna el, vagyis képletes kifejezés nélkül, ha egy bolond százat nem csinálna. Csakhogy csinál. Nekünk végzetünk, hogy minden ünnepünk, tehát a legfeszitább is, a halottak napi kegyelet e szent ünnepe, anyagi romlásunk okozója, legyen. Mert az. Mert mi minden téren a fényüzést utánozzuk és a hazug disztinkción van, hogy nem is kegyelet, ha azt a halást nem éri el, melyet nem bírunk meg, mely túl megy erőnkön. Szóval a temetői luxus terén is felvesszük a versenyt és éppen olyan becsvágya a nőnek, hogy az ő kegyeletes halottjának a sirhanija legyen annyira díszes, mint X-é, mint Y-é, — mint a, hogy becsvágya, hogy halottja éppen olyan csodás és köcsöges legyen mint X-néé, akivel egymás pukasztására, a kávéházban együtt oszonnáznak, de külön-külön szapulják egymást.

Nagy kár volna hennünket féltreérteni! Valjuk, igaz lélekkel valjuk, hogy nincs nemesebb, sem kegyeletesebb és emberibb dolog, minthogy szeretteink nyugvó helyén egy napon, a halottak napján felgyújtjuk a mécsket és kegyeletünk virágait méla borongással, imádságos ajkkal letesszük. Nagyon gyöngéd,

nagyon mélyszéges szívben született meg ez a szép gondolat és örök dicsérete az emberiségnek, hogy a halottak napi szép szokás nem ment ki a divatból. Ami szavunk az igaz kegyelet, a tiszta forrásból fakadó bánat nagy érzelmeit nem érinti! Ami hirtapi zokszónk a talmi kegyeletnek, a temetői reklámos fényüzésnek, az álkegyeletnek és a fellönni vágyás szomorúan megválasztott alkalmazóinak szól.

Akik a gyász igaz érzelmeit hordozzák és a tiszta bánat kegyeletét viszik könnyező szemükben: Oh engedjétek be a temető kapuján, de bár akadna korbácsos ember, aki az álkegyelet, a fellönni vágyás hiúságával a temetőbe igyekvőt visszakergetné: Ez a hely nem a hiúságok vására.

Csak egy virágszálat! — Hangzik ország-szerte és ha oly sok virágszálat adnának az élő halottaknak életük megváltására, népszanatóriumok létesítésére, amennyinek elvonása szinte meglátszanék e napokban a temető sirhanijain! az lenne csak az igaz kegyelet és ez a virágszál lenne a legfényesebben beszélő kegyeletünk igaz voltáról, emberesszertetünkről, nemzeti érzésünkről, de sőt halottaink mélyszéges meggyászolásáról is.

Vajha a temető halottak napi nagy ünnepén a sirra tett minden koszorúból hiányoznék egy hervadó virágszál, a hervadó élet megmentésére: az lenne csak a temetőnek mindannyiunk által dicsért legnagyobb fényüzése. Mert bizvást mondhatjuk, hogy akár-

TÁRCZA.

A Forradalmár.

Írta: Kardos István.

Két alak megy az országúton.

Az egyiknek nagyon sápadt az arcza, a szeme kék, a haja meg világosszöke, durva darócruhában van, de látni hogy valamikor urfajta lehetett, nagyon könnyen lépked, olykor-olykor köhönt egyet, zsebkendőjét szájához szorítja, a vért szégyelli, amely színes kendőjét még jobban hetarkítja. . . A másik fekete hajú, dióharna szemű liatalmas szál ember, színtén darócba bujva, de kopottabba, rongyosabba . . . régebben hordhatja, mint a másik.

Együtt haladnak már sok órája, még egyik sem beszélt a másikhoz.

A szöke, a finomkezdő már szeretne szólni, de restelli a csendet törni, a barna, az nyakas, a világgért sem szólna.

Már egész este van, a hold ugyan alig világít, mert felhő fekszik testén, a csillagok meg mintha belegségből lábbadnának, nagyon szemérmesek.

Egy kocsi megy az országúton, úré lehet, mert igen cifra.

A fák néha-néha felszisszennek, ha szelő éri lombjaikat.

Egy oduból bagoly repül ki, az is lehet, denevér.

A kis tavacskaiban bölömbika bűg, nagyon mély hangon.

Valami távoli falu tornyából, harangszó, de méssziről jöhet.

A hold kezd világítani s mikor lemennek a felhők arczáról, mint valami mosolygó ember, éppen olyan.

A szöke még most sem szól, pedig szeretne, a barna távcövél csinál tenyeréből, előre hajlik aztán megszólal.

— Leülhetünk, ott a határ. —

A szöke szólna, de nem bír, mert a torkát fojtogatja a köhögés, a vércseppek igen sűrűn bűjnak elő fogai közül.

Leülnek a határkö mellé, az úton nyestett botjukkal turkálják a földet, egy-egy ködarab tompa zuhanással hull le a dombról.

A szöke még nem szól, egész kidagadtak a szemei a köhögéstől.

Megint a barna kezdli.

— Magának se ártana már a halál. —

A szöke összeborzad, valami maró félelem vesz rajta erőt, a halálról fél.

A barna folytatja kegyetlenkedését.

— Mit? A haláltól fél? Hisz a multkor öngyilkos akart lenni? Szép bátor ember. —

A másik meglapul, fénytelen szemeit fel-emeli, szinte könyörögve.

— Petro, ne kinozz, az istenre kérélek ne kinozz. —

Csak nem nyugszik a barna.

Gyáva vagy, jól látom, gyáva vagy, az is voltál, az is maradt, apád is az volt, te se lehetsz különb. —

A szöke sirni kezd, nagyon keservesen.

Petro a barna meg biztatja.

— Csak sirj, van miért . . . Otthagytuk a szép Szentpétervárt, otthagytuk a kastélyt otthagytunk mindent — mindent. Sirj hát no! . . . Ilya is ott maradt. Ne félj, nem látod többet, se a gyerekeket. Pedig Ilya szépen tudott mosolyogni. Ugy-e? Emlékszik? Mikor benn ültek a szobában, a két apróság meg a térdeken lovacskázott. Boldogok voltak nagyon. Megmondtam neked Nikola, maradj vesztig, ne világosítsd te fel a népet, ne nyomtass te írásokat, hagyd őket piszkosoknak és butáknak, hagyjad te őket

milyen embermészárszék lesz is a Balkánon, nem fog annyi ember elcsúszni, annyi nálaunk évente tudóvásban elpusztul. Nyolczvanezer ember megmentéséért kiállják oda: Ha csak egy virágszálat! — ismert jeligét. Oh értsd meg szíves olvasó és küld el kegyeletednek halottaidért való megszentelt vándját!

A hadsereg és a néptanítók.

(N.B. dr.) A néptanítók működése nemcsak nemzeti életünkre bír alapvető fontossággal, hanem legfontosabb alapja a hadsereg hasznavehetőségének is. Vértanúk és diadalmas csaták pecsételték meg Bismark szavát, mely szerint a német egységért vívott nagy háborukat nem a hadvezérek, hanem a német néptanítók nyerték meg.

Eddig nálunk a néptanítóknak a hadsereghez legfőbb annyi köze volt, hogy mint életük legkesvesebb napjait emlegették azokat a napokat, melyeket mint póttartalékosok fegyver alatt töltöttek. Intelligens, képzett fiatal emberek mint közemberek szolgáltak, hihetetlenül piszkos ruhákban, a legdurvább munkát is maguk végezték oly alisztek parancsszávara, akik nem tudtak különbséget tenni egy tanító és egy tudatlan parasztleány között. Elviselhetetlen állapot volt ez. Minő tekintélyt tudott falujában tartani az a tanító, a ki mikor közlegény gyanánt fegyvergyakorlatra vonult be, nem egyszer saját káplárságig jutott tanítványa kezeibe került.

Az ily tanítótól azt várni, hogy szeretettel gondolkodjon a katonaságra, ily szellemiben nevelje a népet: igazán nem lehetett.

Az új véderőrvény önkéntesi jogot, tehát magához méltó szolgálatot biztosít a tanítóknak is. A tanító azonban az emberibb sorsért nagy árat fizet. Két hónap helyett egy évet kell szolgálnia. Nem házasodhatik meg szolgálat előtt, holott falun feleség nélküli anyagi és erkölcsi okokból egyaránt nehéz megélnie. Biztos állást is alig foglalhat

el, mert nem oly könnyű lesz egy évre helyetést találni és az iskolafentartó kétszer is meg fogja gondolni, a míg oly tanítót választ aki még nem felelt meg katonai kötelezettségének. Nem is olcsó dolog a katonáskodás. A túlyomóan szegény fiúk bizonyára sok hiányt fognak szenvedni az egy év alatt.

Megdöbbenítő és hihetetlen mindezekkel szemben az a hír, hogy e terv e m valósult meg és a tanítókat szétosztották a többi önkéntesi iskola között. — Ha ez igaz, akkor mind az a szép terv, melyet az új intézményhez fűztek, füstbe ment.

Már magában veve az is rendkívüli jelentőségű dolog lett volna, hogy a tanítók csak a honvédségnél, csak a legmagyarabb városokban fognak szolgálni, ahol még a nemzetiségi tanítók is megtanulnak magyarul, megtanulják tisztelni, becsülni a magyart.

Arról volt szó ezenkívül, hogy a tanítók kiképzésében csak a legzöksegesebb időt fogják a rendes katonai gyakorlatokra szánni, egyébként őket szakavatott torna- és testnevelő mesterek képezik ki, nemcsak lövészek lesznek, hanem tudni fognak löni tanítani is. Ezenfelül fennmaradó óras-idejüket pedig hasznos gazdasági, ipari és kereskedelmi ismeretek elsajátítására fogják fordítani.

Ez okokból néztek a testi nevelés vezetői is rendkívüli érdeklődéssel az új intézmény elé. Sok ezernyi néptanító, aki e modern testi nevelés igéit széthordja az ország minden részébe, az ifjúságot korcsnázás helyett sportolni tanítja, belátáttalan erővel vinné előre testi kultúránkat.

Csak egy van, amit nem lehet elég korán kezdeni, elég későn végezni s ez a céllovás. A céllovás a modern háború alapja, sarkköve, minden más eltpőpült mellette: a mely hadsereg jobban lö, az győz.

A tanítók egyéves önkéntesi kiképzésének az lenne az igazi nagy feladata, hogy ők tegyék a céllovást kedvelté a nép között. — Tanítsák meg célbalóni az ifjúságot és tartásuk meg a céllovás iránti szeretetet abban is, aki kiszolgálta a katonáéveit. Semmi elérhe-

tetlen nincs abban, hogy a svájci és német Kriegerveinek mintájára az egész falu a lövőházban töltsé vasárnap délutánjait.

A leghölcsebb hadügyi politika az, amely közelhözza a hadsereget a nép szívéhez. A legnagyobb nevelőintézet kétségkívül a hadsereg. Ugy kell tehát annak tantervét megállapítani, hogy a fegyver alatt töltött idő ne veszteség legyen az emberek életében, hanem értékes kincsek gazdag tárháza, melyből dúsan megrakodva távozzhat mindenki.

Levélsekreny.

A maga nemében érdekes kicsiny regény tárul elénk az alábbi levélből.

„Van egy igen jó barátnóm, aki születése óta vak. — Ezen szomorú körülményét fogva természetesen sok mindent másképen ismert meg, mint ahogy nekünk látó teremteteknek alkalmunk volt megismerni.

A leány igen csunya. Szülei, rokonai, és ismerősei azonban együttes erővel elhitették vele, hogy ő szép, sőt a szépek között is a legszebb. Kegyes célt szolgáltak ezzel; — elviselhetővé tették a leánynak örömtelen, színtelen életét. Barátnóm ezen téves hitében azt gondolta, hogy néki szépségét műveltséggel összekapcsolni kétszeres kötelessége.

Okos nő; felfogása és emlékező tehetősége pedig egyenesen bámulatra méltó. — Aránylag igen rövid idő alatt kész zongoraművésznévé fejlődött; játékát ő maga kísérte énekekkel és behelző, kellemes hangja is igen letisztult. Emellett mindig tanult, mindig olvasott és ismerősei nem győztek csodálkozni nem mindennapi tehetőségén.

Ő ezt mind tudta, . . . ő mindent észrevett, mindent látott és az elragadtatás moráját, a fölhagzó tapsokat inkább igéző szépségének, mintsem szellemi virtuozitásának tulajdonította.

Nekem olyan rosszul esett szemlélni ennek a szerencsétlen teremtesnek a félrevezetését, hogy egy-egy alkalommal hozzáléptem és így szóltam: „Édesem, akik téged körülrajonganak, akik szépségedről himnuszokat zengenek: mind hazudnak. Téged mindenki ámit, mindenki megcsal. Te csúnya vagy, szegény szerencsétlen barátnóm. Ne higgy a 'hazudóknak!' Mintha egy pillanatra a látás

pőfőlni a kancsukával, jobb, ha ők buták és piszkosak. Nem kell azoknak ész, nem kell az mindenkinek. Megmondtam én neked úgy-e?

Nikola, a szőke, egész összezsugorodik, homlokára verejték csap ki. Maga ele bámul. A barna nem hallgat el.

— Megmondtam úgy-e? Nem hallgattál rám. Most már késő van. Mehetünk, erre vissza már nincs élet, megfordulhatunk, de akkor a te fejed lehull, én meg ha azt mondom, hogy elfogtalak, még tán rendőrfőnök is lehetek.

Látod Nikola, minek bolondoztál. Apád lelke követelte? Az őrdögöt követelte. Hisz apának is levették a fejét, hát ilyen bolondot nem követelhet.

Én, senki más csak én megtudlak érteni. Tudom, mért tetted. Te akartál lenni. Azt hitted, a te néped jut az uralomra s te akkor király lehettél volna. No, ne resteld a dolgot. Tudom, hogy így volt, nekem megmondhatod, apád is megmondta, de ő ném szoktál el, hanem meghalt.

Mond hát, hogy úgy volt.

A szőke szeretné mondani, hogy nem, de nem képes rá, mert megint köhögésbe fúl.

Valami nagy lávból erős pirosság csap fel az égnek, a barna nézi egy ideig, aztán

megszólal újra, de már nem vadul, hanem nagyon is csendes líangon.

Egy denevér repül át az országúton.

— Hát emlékszel? A csár már megunta a sok vért, nem szomjas olyan kis emberre, mint te vagy. Futni enged. A feleséged? Majd csak eladják valakinek, ne búsulj miatta, a gyerekek is felnőnek, az is lehet, rendőrtisztiek lesznek. Fura a világ és nagyon forog. Aztán mit futsz te. Félted az életed. Hát nem el visz a köhögés hamarosan? Mégse olyan szép az, mintha lenyakanak, nézők előtt, akiknek fajni fog, hogy neked el kell veszn.

Mit futsz hát Alexievics Nikola?

Én eljöttem veled idáig. Innen már magad mehatsz. Nem bízom benned, gyöngye vagy te az egyedülletre és gyáva. Apád se mert futni, inkább meghalt. Meg az, nagyon fényesen. Kis kölyök voltál te akkor, de ér láttam. Mindenki sirt a temetésen és lázongtak a parasztlak, az ő meg a te parasztlaid és a kozákok közibük lóttek és meghaltak a népek apáért, mind csak apáért. Te meg szaladsz, futsz, mint aki bűnös, mint aki tolvaj. Nem szebb a halál Nikola? Hát mit akarsz te csinálni? Hisz téged nem engednek be úri házba, mert felbújtod a cseléde-

iket, a parasztlak meg nem fogadnak be, mert nagyon úrias vagy, szőke a hajad és a kezaid vékonyak.

Hát mit akarsz Nikola csinálni?

Felelj no! ugye nem tudsz. Majd én felelek helyetted.

Futni akarsz, futni akarhóvá, csak nem meghalni. Élni akarsz, gyáván meglapulni.

Elhúzzhatod még őszig, majd elvisz úgy is a tődőd.

Valami erdőben majd összeesel, maghatsz és a jövő tavaszon rádtalálnak az emberek, mikor faért mennek az erdőbe. De szép lesz akkor Nikola.

A szél kezd fújni, nagyon zúgnak a levelek.

A szőke felüti fejét, elnéz a messzeségbe s aztán alig hallhatóan leheli ki a szót.

Petro, gyөрünk haza, én meg akarok halni.

A vad barnának megered a könnye. Nem szól egy szót sem.

Feltápaszkodnak és útnak indulnak.

Kelet felől már hajnallik. . .

Két alak megy az országúton arrafelé, amelyfelől jöttek. . .

Úgy látszik vihar lesz.

Hirdetmény.

A szezon slágere!
a Lengyel-féle vendéglőben
október hó 1-en este és
ezen túl minden szombat este
disznótor tartatik.

Eladó ház.

Szécsényben, a Király-utczá-
ban lévő 176. számú házam
előnyös feltételek mellett
eladó.

Értekezni lehet: ugyanott
Özv. Pokorny Istvánnénál.

GOTTLIEB ÁRMIN
„Ujvilág” szálloda és vendéglő
SZÉCSÉNYBEN.

Kehyalmesen és elegánsan
berendezett szobák.

Abonánsoknak reggeli, ebéd- és vacsora havonként 54 K. Ebéd és vacsora havl 48 K.
melynél naponként kétszer-sült és tészta van étrenden.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

Pontos és figyelmes kiszolgálás.
Szolid arak.

kiváló tisztelettel

Gottlieb Armin,
az „Ujvilág” szálló kezelője.

Értesítés!

Van szerencsém t. értesíteni Szécsény
és vidéke gazdaközönségét, hogy

Szécsényben, a Tugár-város részen
ujjonnan épült sajtgyáramban

kisebb-nagyobb mennyiségű tej a legma-
gasabb napi áron mindenkor megvételik.

Tisztelettel

Strausz Antal,
sajtgyár-tulajdonos.

Izléses, szép munkáért

toábbszörősen kitalatva.

ULIP ISTVÁN

élővirág terme

LOSONCZ, Rákóczi-út. Telefon 123.

Megrendelések: élővirágokban
Glatstein Adolfnál, Szécsényben
24 órán belül szállítatnak.

GLATTSTEIN ADOLF

könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése.

M. kir. dohány- és szivararuda.

RÁKÓCZI-ÚT 565. SZÁM.

SZÉCSÉNY.

RÁKÓCZI-ÚT 565. SZÁM.

Készít minden a könyvnyomdászati szakmába vágó
munkákat modern- és szakszerű kivitelben, jutányos áron mellett.

Mindennemű iskolaszerekből, irodai- és ügyvédi felszerelésekből
a legolcsóbb bevásárlási forrás!